

Kranjski deželni odbor je tedaj s svojim sklepom od 11. decembra 1909 odredil, da se mora stari cestni jarek iztrebiti, novi, izkopan po cestarju, pa zasuti ter da se mora odrediti vse, kar treba za odtok na cesti zastajajoče gnojnice; tudi je omenil, da cestarji ne smejo brez načelnikove vednosti na zasebnem zemljišču izkopavati cestnih jarkov.

Načelnik cestnega odbora *D* je trdil v kazenskem postopku v nasprotju z izpovedjo cestarja *B*, da ni naročil, naj se dotični odvodni jarek izkoplje. Ob krajevnem ogledu deželnega odbora je še pristavil, da so cestarji pri tem odvodnem jarku ravnali po lastni previdnosti. Deželni odbor pa izjavlja v svojem zgoraj omenjenem sklepu, da je verjetno, da je cestar iz nagajivosti izkopal cestni jarek, da bi cestno blato in gnojnica ne prihajala na župnikov travnik. Ob takem stvarnem položaju pa je vsaj dvomljivo, je li ravnanje cestarja *B* in njegovega pomočnika *C* dne 13. aprila 1909 imeti za opravljanje službe ali oblastvenega povelja, kakor ga ščiti zakon, ali pa za samovoljnost iz hudobne nakane. Tehtni pomisleki so torej o tem, je li obtoženi župnik ravnal v namenu, da bi preprečil oblastveno službovanje, ali pa le v namenu, da bi se branil proti samovoljnemu dejanju. Moralo se je torej razsoditi, kakor zgoraj navedeno, ker se ti pomisleki nikakor niso odpravili s poizvedbami, ki jih je kasacijsko sodišče odredilo s sklepom od 4. marca t. l., pač pa so se le povečali, in ker ni pričakovati boljšega pojasnila z morebitnimi nadaljnimi poizvedbami.

Izpred upravnega sodišča.

Obrtna pravica vdove in nedoletnih potomcev obrtnikovih, ki imajo pravico do dedščine v zmislu §-a 56. odstavka 4 obrtnega reda.

(Odločba upravnega sodišča z dne 3. junija 1910, št. 3776.)

Osebni obrt je strogoosebna pravica, vezana na življensko dobo imetnikovo.

§ 56 novele k obrtnemu redu z dne 5. februarja 1907, št. 26 drž. zak., določa v tem oziru v 4. odstavku: »Vendar se sme po smrti obrtnikovi koncesijoniran ali rokodelski obrt ali tak trgo-

vinski obrt, pri katerem je treba izkazati usposobljenost (§ 13 a, oziroma § 38, odstavek 3 in 4) nadaljevati proti enostavni zglačitvi pri obrtnem oblastvu na račun vdove ali nedoletnih potomcev, ki imajo pravico do dedščine, ako vdova ni bila vsled lastne krivde ločena, dokler ostane vdova, oziroma do polnoletnosti potomcev in sicer na podlagi koncesijskega odloka ali obrtnega lista, ki se glasi na ime umrlega obrtnika.«

Iz bistva pravice do obrata osebnega obrta in iz ravnokar navedenega besedila merodajnega zakona izhaja, da ondi določena pridobitev pravice vdove, oziroma nedoletnih potomcev ni odvisna od dednega nasledstva teh oseb v pravice zamrlega obrtnika.

Nasprotno: akopram je na pr. vdova po §-u 757 o. d. z. omejena le na četrtno tvarine ali celo le na užitek, ji utegne cela obrtna pravica pristojati, in akopram nima po §-u 706 o. d. z. nobene pravice do nujnega dela, pridobi si, ako ni otrok, obrtno pravico tudi zoper soprogo vo voljo.

Tudi pristavek »ki imajo pravico do dedščine« pri besedah »nedoletni potomci« ne znači, da bi mogel prednik (ascendent) potomce, razen v prid vdovi (§ 56, odst. 5), od pridobitve obrtne pravice izključiti ali na nujni del omejiti (§ 765 o. d. z.), ampak znači le, da zamorejo samo oni potomci pridobiti obrtno pravico, ki bi bili kakor zakonski dediči pozvani, ne pa tudi taki, ki so vsled še živečega rodbinskega člana, ki jih veže z umrlim prednikom v sorodstvu, od dednega nasledstva izključeni (§ 732, zadnji odst. o. d. z.).

Ni torej moči smatrati §-a 56 obrtnega reda za predpis o obrtnikovi zapuščini, ki bi modificiral predpise občnega državl. zakonika o dednem pravu, saj tudi v §-u 56 obrtnega reda omenjeni »prehod obrtov« ni predmet inventuri, niti prisegi nadomestujoči napovedi imovine, ni predmet prisojilu niti imovinski prenosnini za slučaj smrti. Iz tega pa izhaja zopet, da pridobitev obrtne pravice v zmislu §-a 56 o. r. ni izvajati od zamrlega obrtnika, ampak da jo je smatrati za popolnoma izvirno pridobitev pravice vdove, oziroma nedoletnih potomcev, ki se opira edinole na dejstvo, da je bil zamrl obrtnik v trenutku smrti v posesti obrtnih pravic in da je zapustil vdovo ali nedoletne, do dedščine upravičene po-

tomce. Iz tega učina in sicer edinole iz tega učina izvaja zakon postanek obrtne pravice vdove, oziroma nedoletnih potomcev, ki je le po načinu in obsegu ista s pravico zamrlega obrtnika, ki pa ni ona, ki je z zamrlim ugasla, ampak nova, namesto nje nastala pravica.

Zoper to naziranje tudi ni moči navesti besedila zakona: »vendar se sme koncesijoniran obrt nadaljevati proti enostavni zglasitvi pri obrtnem oblastvu na podlagi koncesijskega odloka, ki se glasi na ime umrlega obrtnika,« — ker se v §-u 56, odst. 1 in 3 rabi popolnoma isti izraz za slučaj, kjer se zahteva izrecno pridobitev nove koncesije in ker je z ozirom na bistvo osebne obrtne pravice, ki z obrtnikovo smrtjo ugasne, besede »na podlagi koncesijskega odloka, ki se glasi na ime umrlega obrtnika,« le tako tolmačiti, da je v pravicah, ki so bile s tem koncesijskim odlokom svojedobno zamrlemu obrtniku podeljene, izražen le način in obseg onih obrtnih pravic, ki pristojajo sedaj po zakonu vdovi, oziroma nedoletnim do dedščine upravičenim potomcem, ne da bi za pridobitev te obrtne pravice bilo treba izdajati še posebnega odloka.

Dr. A.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1910.

— (Iz kronike društva »Pravnik«.) V odborovi seji dne 27. pr. m. je poročal predsednik o društvenih stvareh, ki so se vršile izza zadnje seje. Tako so se pri predsedstvih višjih deželnih sodišč v Gradcu, Trstu in Zadru vložile primerne prošnje, da se pospeši razpečevanje društvene zbirke zakonov, in omenjena oblastva so to tudi ukrenila. Enake prošnje so šle posebno glede VI. zvezka na ravnateljstva finančnih direktij v Ljubljani, v Gradcu, v Trstu in Zadru. Zastran stare knjižnice »Juridične družbe« v Ljubljani se je vršilo dopisovanje s c. kr. finančno prokuraturo, ki to knjižnico hrani. Sklene se, da se za sedaj »Pravnik« ne poteguje zanj, ker nima za hrambo dovolj prostora. Na dopis »Slovenske Matice«, naj bi društveni odbor sodeloval pri načrtu »Jugoslovanske enciklopedije« za oddelek »pravo«, se sklene odgovoriti, da pristojata takšno delo posebnemu odseku, ki naj se sestavi iz poklicanih veščakov, kateri se obenem nasvetujejo. Konečno se je na povabilo iste »Matice« sklenilo, da bodi društvo »Pravnik« zastopano po svojem predsedniku pri »Vrazovi akade-